

Abstrakt

Předložená diplomová práce se zaměřuje na aktuální islámskou jurisprudenci (*fiqh*), která se vyjadřuje k situaci muslimů žijících v Evropě. Muslimské menšiny přinášejí do evropských států koherentní a vysoce propracovaný model sociálních, etických a právních norem. Konkrétní normativní rámce jednotlivých komunit se pak od sebe velmi liší, v závislosti na etnickém, geografickém a náboženském zázemí dané menšiny. Také v evropském prostoru spolu soupeří velmi různorodá pojetí islámu. Postavení muslimů žijících v nemuslimské zemi klasické islámské právo podrobně neřeší a jurisprudence se tak stává základním nástrojem normotvorby. Klíčovým institutem je pak udílení právních dobrozdání (*iftā*). Předložená diplomová práce demonstruje, že vlivu oficiálních či tradičních islámských autorit – jako je turecká síť *Diyanet* v Německu nebo imámové z al-Azharu v jiných zemích – v praxi úspěšně konkurují neformální autority z lokálních komunit, soukromých nadací nebo islámských hnutí. Profilace těchto skupin sahá od liberálního islámu až po fundamentalismus či radikální islamismus. Zvláště skupiny s širší ideologickou a politickou aspirací velmi účinným způsobem využívají elektronická média a internet pro vlastní propagaci jakožto náboženské a právní autority. Předložená diplomová práce se proto zabývá soupeřícími koncepcemi islámu v evropském prostoru a jejich rozdílnými názory na problematiku koexistence islámského práva (*šarī'a*) s evropskými právními systémy. Z tohoto důvodu předložená práce analyzuje fatwy hlavních islámských náboženských a právních autorit působících v evropském prostoru (např. European Council for Fatwa and Research, Permanent Committee for Islamic Research and Fatawaa, Yūsuf al-Qaradāwī, a další). Důraz je kladen na fatwy týkající se rodinného práva a zejména pak otázek souvisejících s uzavíráním manželství a rozvodem. Na základě analýzy více než 500

jednotlivých fatew tato práce demonstruje, že mezi evropskými muslimskými autoritami převládá spíše pragmatický přístup, usilující o nalezení souladu mezi islámskými právními příkazy a evropskými právními systémy. Tohoto souladu se v posledních letech dosahuje mimo jiné i prostřednictvím arbitrážních soudů, založených na principu smluvní volnosti, které rozhodují spory mezi jednotlivými stranami v zásadě podle principů islámského práva, nicméně pouze v mezích stanovených evropským právem. Rozhodnutí arbitrážních soudů je v takových případech z hlediska evropského práva závazné a s pomocí arbitrážní doložky vymahatelné před civilními soudy.